

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

DR TADEUSZ BIAŁEK

WICEPREZES

Warszawa, dnia 19 października 2021 r.

Pan

Krzysztof Kwiatkowski

Przewodniczący Komisji Ustawodawczej

Szanowny Panie Przewodniczący,

Dotyczy: Projektu ustawy o zmianie ustawy o kredycie konsumenckim. (druk nr 489)

Poniżej pragnę przedstawić uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o kredycie konsumenckim („Projekt”).

Na wstępie pragnę zwrócić uwagę, że wprowadzanie obniżonego limitu, w sytuacji gdy dopiero z dniem 30 czerwca 2021 r. przestały obowiązywać art. 8d-8f ustawy z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (dalej jako ustawa COVID-19), narusza zasadę stabilności i pewności prawa. Wprowadzenie bowiem 8d-8f ustawy COVID-19 oraz ograniczony okres ich obowiązywania były uzasadnione zapotrzebowaniem na "tańsze" kredyty dla konsumentów z uwagi na ograniczenia funkcjonowania gospodarki, dopóki nie będzie ona wracała do równowagi.

Z uzasadnień do projektów ww. ustaw wynika następujące stanowisko Rządu co do:

- pierwotnego rocznego terminu obowiązywania regulacji: *"W czasie epidemii i po jej ustąpieniu istotne będzie udzielanie szybkich pożyczek dla konsumentów i podmiotów, których dotknęły skutki finansowe epidemii (np. zachowanie płynności) - co miało wpływ na zaproponowanie rocznego okresu obowiązywania wskazanych przepisów. (...). Roczny okres obowiązywania rozwiązania podyktowany jest faktem, by przepisy te obowiązywały nie tylko w czasie stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ale również jakiś czas po ich zniesieniu, gdyż właśnie wtedy gospodarka będzie wracała do funkcjonowania poza reżimem epidemii - co może potrwać nawet pół roku po upływie największej fali zachorowań."*¹;

¹ uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy 299)

- przedłużenia terminu: "W art. 1 pkt 29 niniejszej ustawy proponuje się także zmianę w art. 36 ustawy COVID-19. Z uwagi na przedłużający się stan epidemiczny, wskazane jest przedłużenie obowiązywania przepisów art. 8d-8f ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, stanowiących podstawę ograniczenia kosztów pozaodsetkowych kredytu konsumenckiego."².

Z założenia były to zatem rozwiązania tymczasowe. Za nieuzasadnione i niemające odniesienia do faktów należy uznać zatem stwierdzenie zawarte w uzasadnieniu do analizowanego Projektu, że **"Nie wiadomo jednak dlaczego ustawodawca ściśle określił ramy czasowe obowiązywania dodanych do specustawy koronawirusowej przepisów art. 8d-8f"**.

Ścisłe określenie ram czasowych wynikało przede wszystkim z ograniczeń funkcjonowania gospodarki, które powodowały często trudniejszą sytuację zarobkową konsumentów i ewentualne większe zapotrzebowanie na kredyty, co przedstawiono powyżej, przytaczając wprost uzasadnienia do aktów prawnych. Co prawda stan epidemii nadal trwa, ale obecnie ograniczenia zostały zniesione i gospodarka powróciła do funkcjonowania bez obostrzeń, a zatem ustała potrzeba istnienia obniżonych limitów maksymalnych kosztów pozaodsetkowych w świetle założonych wtedy przez projektodawcę celów. **Należy zatem stwierdzić, że słusznie przestały one obowiązywać 30 czerwca 2021 r. i tym samym niezasadne jest wprowadzanie projektowanych zmian.**

W tym miejscu pragnę podkreślić, iż zgodnie z zasadami prawidłowej legislacji, wszystkie projekty zmian przepisów prawa powinny być poprzedzone analizą potencjalnych skutków projektowanych przepisów na podmioty, których one dotyczą. Analiza skutków powinna wskazywać na potencjalny wpływ projektowanych rozwiązań nie tylko na sektor consumer finance, ale także na klientów tego sektora. Analiza ta również powinna wykazać dowody, iż korzyści płynące z proponowanych rozwiązań przewyższają potencjalne koszty, a zastosowane środki są proporcjonalne do zamierzonych skutków. Projekt powinien być poprzedzony rzetelnymi konsultacjami publicznymi.

Zwracam uprzejmie uwagę, iż w uzasadnieniu do projektu założono, że *"obniżenie maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów nie będzie zbyt dużym obciążeniem dla firm pożyczkowych, które i tak osiągają krociowe zyski z tytułu odsetek od udzielanych kredytów konsumenckich"*. Wskazano także, że *"branża pożyczkowa nie odczuje negatywnych skutków trwającego aktualnie kryzysu gospodarczego"*. Na poparcie wyżej wymienionych tez nie przytoczono jednak żadnych danych.

Biorąc powyższe pod uwagę, sektor bankowy pragnie ponownie zwrócić uwagę na **szereg negatywnych konsekwencji dla całego rynku kredytów konsumenckich oraz dla samych konsumentów związanych z obniżeniem MPKK**, które w praktyce oznacza istotne ograniczenie dostępności kredytów, a w konsekwencji może zmuszać do korzystania z finansowania z tzw. „szarej strefy”.

Po pierwsze ograniczenia kosztów kredytu może mieć negatywne skutki o charakterze długofalowym – prowadzi bowiem do zwiększenia liczby negatywnie rozpatrywanych wniosków o udzielenie kredytu i wzrostu kosztów kredytu dla pozostałych klientów. Negatywne rozpatrzenie wniosku o udzielenie kredytu będzie wpływać niekorzystnie na

² uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy 828).

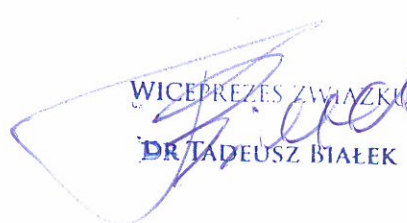
sytuację konsumenta nie tylko w trakcie ubiegania się o ten kredyt, ale również w przyszłości – historia kredytowa jest istotnym elementem oceny ryzyka pożyczkobiorcy. Innymi słowy, konsumenci nie będą w stanie tworzyć pozytywnej historii kredytowej.

Po drugie, dalsze ograniczenie maksymalnych pozaodsetkowych kosztów kredytu konsumenckiego wpłynie wyłącznie na działalność podmiotów działających na rynku usług pożyczkowych legalnie, udzielających pożyczek na podstawie przepisów ustawy o kredycie konsumenckim. **Powyższe w żaden sposób nie ograniczy działalności podmiotów działających w szarej strefie** (tzw. mafie mieszkaniowe, działalność lichwiarska), wykorzystujących przymusowe położenie konsumentów, które z pewnością będą upatrywać szansy na zwiększenie swoich zysków również w czasach epidemii.

Należy mieć na względzie również realne koszty operacyjne związane z udzielaniem oraz obsługą pożyczek, koszty zabezpieczenia ryzyka oraz koszty finansowania. Ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim ustanawia restrykcyjny limit kosztów pozaodsetkowych. Wprowadzenie dalej idących ograniczeń wysokości tych kosztów nie pozwoli na utrzymanie rentowności szeregu produktów.

W świetle powyższego w imieniu Związku Banków Polskich zwracam się o zaniechanie dalszych prac nad Projektem ustawy.

Z poważaniem

WICEPREZES ZWIĄZKU
DR TADEUSZ BIAŁEK